

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLOK

FÓKUSZBAN AZ IPAR ÉS AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS

Az idei Fenntartható Fejlődési Célok sorozatunkban most az ipar, innováció és infrastruktúra, valamint a fellépés az éghajlatváltozás elleni célokat mutatjuk be, a hozzájuk kapcsolódó problémákkal, valamint a gyakorlati lehetőségekkel és érdekességekkel.

A

A 17 Fenntartható Fejlődési Cél (Sustainable Development Goals, röviden SDG-k) közül az idén már részletesen bemutatottuk a Béke, igazság és erős intézmények (SDG 16), a Partnerség a célok eléréseért (SDG 17), a Fenntartható városok és közösségek (SDG 11), a Felelős fogyasztás és termelés (SDG 12), az Egészség és jóllét (SDG 3), valamint a Tisztességes munka és gazdasági növekedés (SDG 8) célokat.

9. CÉL: IPAR, INNOVÁCIÓ ÉS INFRASTRUKTÚRA

A 9. cél magában foglalja az ellenállóképes infrastruktúrák kiépítését, a befogadó, fenntartható iparosodás támogatását és az innováció ösztönzését.

A gazdasági növekedés, a társadalmi fejlődés és az éghajlatváltozás nagymértékben függ az infrastrukturális beruházásoktól, a fenntartható

ipari fejlődéstől és a technológiai haladástól. Már jóval a koronavírus-járvány előtt a globális feldolgozóipar – amit a gazdasági növekedés egyik fő motorjának tartanak – visszaesését tapasztalhattuk a tarifák növekedése és a különböző kereskedelmi feszültségek miatt. Az alapvető infrastruktúra, például az utak, az információs és kommunikációs technológia, a szennyvízelvezetés, az elektromos áram és a víz több fejlődő országban továbbra is hiányos. 2019-ben a fejlett országokban az emberek 87 százaléka használta az internetet, míg a legkevésbé fejlett országokban csak 19 százalék. Ahhoz pedig, hogy tartós gazdasági és életszínvonal-növekedést érjünk el, szükség van egy erős, ellenálló és fenntartható infrastruktúra létrehozására.

2030-IG ELÉRENDŐ CÉLKITÜZÉSEK

9.1 Minőségi, megbízható, fenntartható és ellenálló, mindenki számára megfizethető és egyenlő esélyekkel hozzáférhető infrastruktúra fejlesztése – beleértve a regionális és a határokon átnyúló létesítményeket – a gazdasági fejlődés és az emberi jólét támogatása érdekében.

9.2 Népszerűsíteni kell a fenntartható és befogadó iparosítást, jelentősen növelni kell az iparban foglalkoztatottak arányát, illetve az ipar részesedését a bruttó hazai össztermékből (GDP), figyelembe véve az adott ország körülményeit, a legkevésbé fejlett országokban pedig a részarányt a duplájára kell emelni.

9.3 Növelni kell az ipari és egyéb tevékenységeket folytató kisvállalkozások – különösen a fejlődő országokban – pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférését, ideértve a megfizethető hitelt, és ezek integrációját az értékláncokba és a piacokba.

9.4 Minden országnak az egyedi adottságainak figyelembevételével kell korszerűsíteni az infrastruktúrát és fenntarthatóvá alakítani az iparágakat az erőforrás-felhasználás hatékonyságának javításával, valamint a tiszta és környezetbarát technológiák és ipari folyamatok alkalmazásával.

9.5 Fokozni kell a tudományos kutatások számát, és fejleszteni kell az ipari ágazatok technológiai képességeit világszerte, különösen a fejlődő országokban. Az innováció ösztönzéseként pedig növelni kell az egymillió főre eső kutatási és fejlesztési területeken dolgozók számát, a kutatásra és fejlesztésre fordított állami és magánköltések mértékét.

TÉNYEK ÉS ADATOK

- A világ népességének 16 százaléka nem fér hozzá széles sávú mobilhálózathoz.
- Az újonnan épített megújulóenergia-kapacitásokkal (a nagy vízerőművek nélkül) 184 gigawattnyi hozzáadott energiát lehetett termelni 2019-ben, azaz 20 gigawattal többet, mint 2018-ban. Ez 118 gigawatt új napelemes rendszert és 61 gigawatt szélturbinát tartalmazott.
- A fejlődő országok továbbra is megelőzik a fejlett gazdaságokat a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos beruházások terén. 2019-ben 152,2 milliárd dollárt vállaltak, szemben a fejlett országok 130 milliárdjával.
- 2018-ban a világ lakosságának 96 százaléka élt olyan területen, ahol elérhető volt mobilhálózat, és az emberek 90 százaléka harmadik generációs (3G) vagy jobb minőségű hálózaton keresztül tudott hozzáférni az internethez.
- A legkevésbé fejlett országok óriási potenciállal rendelkeznek az élelmiszer- és ital- (agráripar), valamint a textil- és ruházati termékek iparosítására, ezáltal megvan az esélyük egy fenntartható és termelékeny ipar kiépítésére.

2020-AS FEJLŐDÉS

A mobilhálózatokhoz való hozzáférés mára gyakorlatilag univerzálissá vált, de a világ

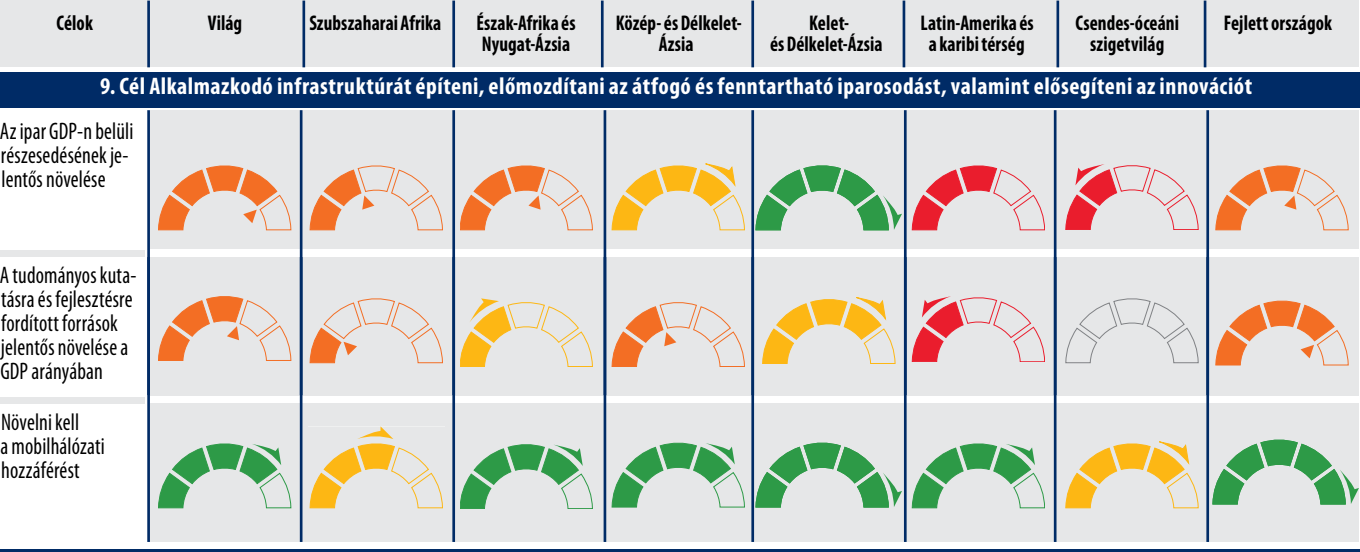
népességének körülbelül a fele továbbra sem tud rákapcsolódni, főként a legkevésbé fejlett országokban.

A Covid-19-járvány hatására soha ekkora mértékben nem támaszkodtunk a digitális technológiákra és az internetre. A munka, a tanulás, az egészségügyi ellátás igénybevétele, vagy akár az otthonról történő szocializáció is többségben ezeken a technológiákon keresztül történik ma. Habár a világ nagy részén elérhetők vezeték nélküli hálózatok, mégis vannak olyan régiók, ahol a hozzáférés nem biztosított vagy megfizethetetlen. A statisztikák szerint a legkevésbé fejlett országokban alig minden ötödik ember tudja ezeket a szolgáltatásokat igénybe venni, és a világ népességének kicsivel több mint a fele számára biztosított csak az internetelérés.

Az elmúlt évek előrelépései ellenére fel kell gyorsítani a kutatás-fejlesztésbe történő befektetések mértékét, ami akár a Covid-19-járvány kezelésében is segíthet.

A kutatás-fejlesztés támogatása a Covid-19 alatt nagyobb hangsúlyt kapott, mint korábban. Globálisan Észak-Amerika és Európa felel ezen befektetések közel 50 százalékáért, míg a legkevésbé fejlett régiók közül a szubszaharai Afrika bevételei a kutatás és fejlesztésből 2010 óta nem éri el a GDP egy százalékát sem. Több ilyen beruházásra van szükség a gyógyszeriparban és az olyan feltörekvő technológiákban, mint például a mesterséges intelligencia, amelyek segíthetnek a gyógyszerek és oltások fejlesztésében, vala-

JELMAGYARÁZAT

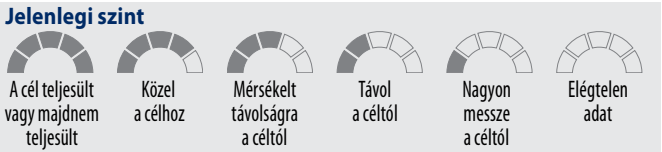
Trendek (színek és nyilak, nyílhegyek)

Lényeges előrehaladás/terv szerint halad

Elfogadható előrehaladás, de gyorsítás szükséges

Korlátozott vagy nincs előrelépés

Értéksökkenés

mint a kapcsolódó szolgáltatások és erőforrások kezelésében.

A világgazdaság újjáélesztése érdekében sürgősen jobb hozzáférést kell biztosítani a pénzügyi szolgáltatásokhoz az ipari kisvállalkozások számára.

A kisüzemi vállalkozások a foglalkoztatás legfőbb forrásai a fejlődő és a feltörekvő gazdaságokban. Középpontban vannak a jövedelemter-

melés és a szegénység enyhítése szempontjából, és döntő szerepet játszanak majd a globális gazdaság helyreállításában is a járvány után. Kis méretük és korlátozott erőforrásaik miatt azonban kiszolgáltatottak. Nem képesek a váratlan sokkok, például a jelenlegi válság kezelésére a kormányok segítsége nélkül. A hitelhez jutás különösen fontos a kisvállalkozások számára a versenyképességük növelése és a helyi és globális értékláncokba való beilleszkedésük érdekében. A fejlődő országokban a kisipar (feldolgozóipar és szolgáltatások) 34,7 százaléka részesül hitelekben vagy hitelkeretektől, míg a szubszaharai Afrika kisiparainak csak 22,9 százaléka kapott hitelt vagy hitelkeretet.

Az anno a gazdasági fejlődés mozgatórugójának számító légi közlekedést támogató ipar most valószínűleg története legmeredekebb visszaesését szenvedte el.

2016-ban a légi közlekedés közvetlen és közvetett gazdasági hatását 2700 milliárd dollárra becsülték, ami a globális GDP 3,6 százalékának felel meg. A Covid-19-járvány hatására azonban a légi közlekedés soha nem látott visszaesést produkált. 2020 áprilisáig a kormányok szigorú utazási korlátozásai és az utazási kedv visszaesése miatt a flották mintegy 90 százaléka nem szállt

fel, az utazási igény pedig közel nullára csökkent. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) 2020. június 5-i becslése szerint a járvány 2020-ban 2,29–3,06 milliárd utas csökkenését okozhatta, ami 302–400 milliárd dollár közötti bruttó bevételi veszteséget jelentett a légitársaságok számára az üzleti célokhoz képest.

MAGYAR EREDMÉNYEK

A járvánnyal kapcsolatos súlyos gazdasági következmények közismertek ugyan, de a 9. célról még kevés adat áll rendelkezésre 2020-ra vonatkozóan.

Az ipari termelés 6,1 százalékkal csökkent az egy évvel korábbi, 5,6 százalékos növekedést követően. A mutatószámok alapján a kutatás-fejlesztésre fordított hozzájárulás továbbra is növekedett. Az évek során nőtt a magyar tudósok publikációinak száma tudományos szaklapokban, és a 2020-as adatok szerint a Times Higher Education egyetemi rangsorában a legjobb három magyar egyetem átlagpontszáma eléri a cél teljesítéséhez szükséges mértéket.

Magyarország a 2019-re vonatkozó – az Európai Bizottság által évente felállított – európai innovációs rangsorban a 22. helyet foglalta el, és továbbra is a mérsékelt innovátor országok között szerepelt.

Egyre több háztartásban biztosított a széles sávú internet elérése, illetve csökkent a városok és a vidéki települések közötti különbség. 2020-ban a magyar háztartások 88 százalékának volt internetelérése. Továbbra is stagnál azonban az 55–74 év közötti korosztály digitális kompetenciájának fejlesztése, ami így 2016 óta többet romlott, mint javult.

COSTA RICA A NŐK EGYENLŐSÉGÉÉRT

Costa Rica programja az integrált társadalmi védekezésért azt a célt fogalmazta meg, hogy megszünteti az egyenlőtlenségeket, melyekkel a nők és lányok szembesülnek. A program erősíteni akarja a társadalmi védőhálót, miközben több SDG-eredményt is elősegít konkrét változásokkal a helyi kezdeményezésekben és intézményi intézkedésekben. Három kantonban tervezik az adott modellek bevezetését, amivel a nők munkanélküliségét csökkentik, növelik a termelékenységet és mérséklik a helyi szegénységet, emellett olyan indikátorokat és közös minitoringrendszerrel állítanak fel, amellyel az ország más területein történő replikációk sikeressége is mérhető.

A program az első hat hónapban rengeteg akció bevezetését eredményezte. A kulcsintézmények meghatározták a legfontosabb akciókat. In-

Costa Rica, 2020. június 2. Több mint 1000 kg élelemből és tisztálkodószerekből álló szállítmány, amit 50 nehéz helyzetben élő család számára adományoztak a járvány alatt

formációs rendszerrel és technikai támogatással biztosították, hogy a több szektort érintő nemek közötti egyenlőség és környezeti fenntarthatóság perspektívái napirendre kerüljenek. A program újraellokálta a pénzügyi erőforrás 20 százalékát annak érdekében, hogy a legsérülékenyebb csoportok alkalmazkodását segítse a járvány hatásához. A fentebb is említett információs rendszer különösen nagy segítség volt ezen a téren. A Vásárolj Nőtől eszköz beillesztése az online kereskedelmi platformba az ENSZ Nők Infokommunikációja Bizottság (UN Women's ICT Commission) értékelésével és jóváhagyásával került be, és mintegy két hónap alatt valósult meg onnantól kezdve, hogy megszületett a terv válaszul a Covid-19-re.

13. CÉL: FELLÉPÉS AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS ELLEN

Az IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change – Éghajlatváltozási Kormányközi Testület)

2018-ban kiadott másfél fokok jelentése után került a politikai élet középpontjába az éghajlatváltozás problémája, annak ellenére, hogy már a 19. század végén Svante Arrhenius kutatása megmutatta, hogy a nagyarányú szén-dioxid-kibocsátással globálisan melegedni fog az éghajlatunk.

A 13. cél is egyértelműen fogalmaz: sürgősen cselekedni kell a klímaváltozás és hatásainak leküzdése érdekében.

A 2010–2020 közötti a legmelegebb évtized volt, amely hatalmas tűzvészeket, hurrikánokat, aszályokat, áradásokat és más éghajlati katasztrófákat okozott a kontinenseken. A WHO szerint eddig körülbelül 150 000 ember többelhalálozásáért volt felelős évente, 2030 és 2050 között pedig ez a szám 250 000-re is emelkedhet. Az éghajlatváltozás a világ minden országát érinti. Sokkolja a nemzetgazdaságokat, kihat az életre és a megélhetésre, különösen a legkiszolgáltatottabbak esetében. Ha nem foglalkozunk az éghajlatváltozással, akkor nemcsak minket, embereket, hanem a bolygó teljes ökoszisztémáját súlyos károk érhetik. Már most látjuk, hogy az éghajlatváltozás az extrém időjárási helyzetek és

a miattuk kialakult katasztrófák előfordulásának gyakoriságát is növeli. Olyan fenyegetéseket is előidézhet, mint az élelmiszer- és vízhiány, amelyek potenciális konfliktusokhoz vezethetnek. A semmittevés és a későn megkezdett cselekvés pedig végül sokkal költségesebb lehet a jövőben, mint ha most cselekednénk. Az ENSZ ezek figyelembevételével fogalmazta meg rövid, de tömör és komplex céljait a globális klímaváltozás elleni fellépés érdekében.

2030-IG ELÉRENDŐ FŐBB CÉLKITŰZÉSEK

13.1 Minden országnak meg kell erősítenie az ellenálló és alkalmazkodóképességét az éghajlatváltozással kapcsolatos veszélyekkel és természeti katasztrófákkal szemben.

13.2 Az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedéseket be kell építeni a nemzeti szakpolitikákba, stratégiákba és tervekbe.

13.3 Fejleszteni kell az oktatást, a figyelemfelkeltést, valamint az emberi és intézményi kapacitásokat a klímaváltozás és az okozott hatások mérséklésével, a változásokhoz való alkalmazkodással, valamint a korai figyelmeztetési rendszerekkel kapcsolatban.

TÉNYEK ÉS ADATOK

- 1880 és 2020 között az átlagos globális hőmérséklet 1,2 Celsius-fokkal emelkedett.
- 1901-től 2010-ig a globális átlagos tengerszint 19 centiméterrel lett magasabb, amikor az óceánok a felmelegedés és a jég megolvadása miatt tágultak, valamint az északi-sarki jég kiterjedése 1979 óta minden egymást követő évtizedben csökkent, évtizedenként 1,07 millió négyzetkilométerrel.
- Figyelembe véve a jelenlegi folyamatokat és az üvegházhatású gázok kibocsátását, valószínű, hogy az évszázad végére a globális hőmérséklet emelkedése meghaladja az 1,5 Celsius-fokot, aminek hatására a világ óceánjai felmelegednek és a jég olvadása folytatódik, tovább emelve ezzel a tengerszintet.
- A globális szén-dioxid- (CO²) kibocsátás 1990 óta csaknem 50 százalékkal emelkedett.
- A kibocsátások 2000 és 2010 között gyorsabban nőttek, mint az előző három évtized mindegyikében.

2020-AS FEJLŐDÉS

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszíro-

zása jelentősen megnövekedett, de továbbra is felülmúlják a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházások.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos globális pénzügyi áramlások 17–20 százalékos növekedést mutattak 2013–2014 és 2015–2016 között. Ezzel 681 milliárd dollárra nőtt az ilyen beruházások összértéke. A növekedés főként a megújuló energiákba történő magánberuházások nagy arányának volt köszönhető. Az éghajlatváltozással szembeni küzdelemmel foglalkozó ágazatokon belüli beruházásokat azonban továbbra is meghaladják a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódó energetikai beruházások, amelyek összértéke 2016-ban 781 milliárd dollár volt. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, klímaváltozásnak ellenálló átmenet elérése érdekében azonban sokkal nagyobb mértékű éves beruházásokra lenne szükség. Az ENSZ szerint 2400 milliárd dollárnyi befektetés kellene csak az energiaszektor dekarbonizációjára.

Egyre több ország készít tervet az ellenálló-képesség és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodóképesség növelésére.

A Nemzeti Alkalmazkodási Tervek (NAP) segítik az országokat a Párizsi Megállapodás alapján az alkalmazkodás globális céljának elérésében – nevezetesen az alkalmazkodóképesség növelésében, az ellenálló képesség erősítésében és az éghajlatváltozással szembeni sebezhetőség csökkentésében. Míg a fejlett országok elsősorban mitigációs (kibocsátáscsökkentési) feladataikra, a fejlődők és legkevésbé fejlettek inkább az alkalmazkodásra fektetik a hangsúlyt. 2019-ig legalább 120 ország kezdeményezte és/vagy indította el a folyamatot a NAP-ok kidolgozása és

Célok	Világ	Szubszaharai Afrika	Észak-Afrika és Nyugat-Ázsia	Közép- és Délkelet-Ázsia	Kelet- és Délkelet-Ázsia	Latin-Amerika és a karibi térség	Csendes-óceáni szigetvilág	Fejlett országok
13. Cél Sürgősen cselekedni kell a klímaváltozás és hatásainak leküzdése érdekében.								
Világszerte csökkenteni kell az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását.								

JELMAGYARÁZAT

Trendek (színek és nyilak, nyílhegyek)

- Lényeges előrehaladás/terv szerint halad
- Korlátozott vagy nincs előrelépés
- Elfogadható előrehaladás, de gyorsítás szükséges
- Értékcsökkenés

Jelenlegi szint

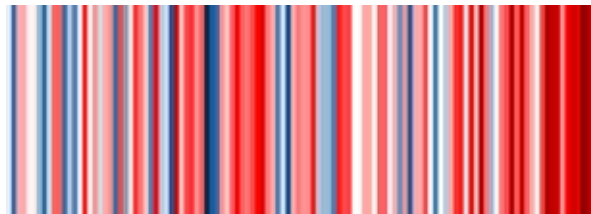

végrehajtása érdekében. Jelenleg 22 fejlődő ország nyújtott be Nemzeti Alkalmazkodási Tervet az ENSZ-titkárságra.

A világ nagyon messze van attól, hogy a Párizsi Megállapodás céljait teljesítse, ezzel kataklizmatikus változásokat vetítve maga elé.

A Párizsi Megállapodás célja, hogy elkerüljük a visszafordíthatatlan éghajlatváltozást, a globális felmelegedést pedig legfeljebb 1,5 Celsius-fok alá szorítsuk. Ez megköveteli, hogy a globális üvegházhatású gázok kibocsátása a lehető leghamarabb elérje a csúcát, majd a 2010-es szinthez képest 2030-ig egy 45 százalékos gyors, a továbbiakban meredek csökkenéssel 2050-re nettó nulla kibocsátás valósuljon meg. A fejlett országok és az átalakulóban lévő gazdaságok globális üvegházhatásúgáz-kibocsátása 6,5 százalékkal mérséklődött a 2000–2018 közötti időszakban, miközben a fejlődő országok kibocsátása 43,2 százalékkal nőtt 2000–2013 között. Ez a növekedés nagyrészt a fejlődő országokban történő iparosításnak és gazdasági kibocsátásnak tudható be. Jelenleg a

benyújtott, nemzetileg meghatározott hozzájárulások (Nationally Determined Contributions – NDC), melyek az adott ország által vállalt kibocsátáscsökkentéseket tartalmazzák, messze nem tudják majd teljesíteni a Megállapodás célját. A Megállapodás értelmében az aláíró országoknak 2020-ban vagy frissíteni kell a meglévő hozzájárulásukat, vagy újat kell közölniük, úgy, hogy abban a korábbinál erőteljesebb vállalásokat tesznek. Eddig 191 ország adott le első és/vagy frissített első, nyolc pedig második NDC-t.

Magyarország felmelegedését ábrázoló klímacsík (1901–2018)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

MAGYAR EREDMÉNYEK

Magyarország 2008-ban adta ki az első Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát, majd 2018-ban a 2018–2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát (NÉS-2), amely három részből áll: Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia, Hazai Dekarbonizációs Útiterv és Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia. A NÉS-2 cselekvési irányokat határoz csak meg, a tényleges válaszlepeksek konkretizálása a stratégiához kapcsolódó cselekvési tervek feladata. 2020-ban jelent meg az Első Éghajlatváltozási Cselekvési Terv, melynek man-

dátuma 2020. év végéig szólt. Ezek után nézzük meg, hogy Magyarország milyen eredményeket ért el az éghajlatváltozás mérséklése terén! 2019-ben az üvegházhatású gázok éves kibocsátása 64,4 millió tonna szén-dioxid egyenérték volt, míg az erdőgazdálkodás és földhasználat során megkötött szén-dioxidot figyelembe véve a nettó kibocsátás értéke 58,9 millió tonnára adódott. A 6 tonna körüli egy főre jutó kibocsátás Európában az átlagosnál alacsonyabbnak számít; igaz, az importáruk által generált kibocsátások nem képezik részét a leltáraknak, vagyis az egy főre jutó valós karbonlábnyom ennél jóval magasabb a fejlett országokban. 1990 óta 32 százalékkal csökkent a kibocsátás, ennek a mérséklődésnek jelentős része a rendszerváltás számlájára írható. 2008–2009 között a gazdasági válság is hozzájárult a csökkenéshez (egy év alatt 9 százalékot hozott), de a válság után, 2017-ig 11 százalékkal emelkedett a kibocsátás. Az utolsó három évben (2017–2019) összességében nem változott jelentősen a hazai kibocsátás. A csökkentés azonban nem állhat meg, ha teljesíteni akarjuk a klímavédelemről szóló törvényt, vagyis azt, hogy az üvegházhatású gázok még fennmaradó hazai kibocsátása, valamint elnyelése 2050-re egyensúlyba kerüljön.

A KLÍMAVÁLTOZÁS ORSZÁGOT TÖRÖL LE A TÉRKÉPRŐL

Miközben a legtöbb ország az éghajlatváltozás kapcsán leginkább pénzügyi veszteségekkel kalkulál, van olyan ország, amely a létéért küzd. Az éghajlatváltozás frontvonalában egy polinéziai kis ország, Tuvalu áll, mely a Csendes-óceán egyik kis szigetcsoportját tudhatja magáénak. A negyedik legkisebb állam a világon, összesen 11 ezer lakossal. Kormányuk szerint a kilenc szigetükből kettő már a teljes elsüllyedés szélén áll a tengerszint-emelkedés és a part eróziója miatt. A szigetek többségének tengerszint feletti magassága nem haladja meg a három métert. Viharban a hullámok a sziget egyes részein a nyugati feléről a keletiig átcsapnak. A porózus sós talaj teljesen ellehetleníti a növénytermesztést, gyakorlatilag már minden élelmiszer importálniuk kell. Mivel az emelkedő óceán elszennyezte a talajvízkészleteket, Tuvalu ma már teljes mértékben az esővíztől függ, és az aszályok riasztó gyakorisággal fordulnak elő. Most már annyi eső sincs, hogy az egyszerű konyhakerteket életben tartsák a helyiek, még ha

a növényeket sikerül is elültetni. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervei között szerepel az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programja által finanszírozott, a főváros közigazgatási központjának védelme érdekében folyamatban lévő tengeri falépítés. A helyi városi tanács tervei szerint egy 10 méteres földfalat kellene emelniük, és nagy sűrűségű házakat kellene építeniük. Ez egy olyan terv, amely 300 millió dollárba kerülne, de nincs rá forrás. Vizsgálunk más opciókat is – lebegő szigetet építeni, vagy az ausztrál bányák hulladékával körülvenni a szigeteket, hogy a hullámok erejét megtörjék. Utóbbinál a zátonyok ökoszisztémájával nem foglalkoztak.

A szigetek evakuálása a végső megoldás lesz. Annak ellenére, hogy több ország is felajánlotta már a szigetlakók befogadását, a miniszterelnök ragaszkodik a maradáshoz. Szerinte ez a problémák eltussolása, mindamellett, hogy az iparosodott környezetbe kerülő lakosoknak megnövekedne a fogyasztása és vele együtt a karbonlábnyoma is, tovább növelve az éghajlatváltozás hatására fellépő károkat.

A cikk szakértő partnerünk, a Planet Fanatics' Network gondozásában készült. Szerzői: **SZOMOLÁNYI KATALIN, TARCZAY KLÁRA ÉS SZEPESI MÁTÉ**, a Planet Fanatics' Network munkatársai.

A csendes-óceáni Tuvalut a tengerszint emelkedése az elkövetkező 50 évben eltűnéssel fenyegeti

Kiadónk, a Ringier Axel Springer, a fontos ügyek mellett áll: kiadványainkban közérthetően és hitelesen tájékoztatunk arról, mi mindent tehetünk közösen a fenntartható fejlődés érdekében.